

28276

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Abdulkadir URALOĞLU tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 06.05.2025

Mehmet Emin EKMEN**Mersin Milletvekili**

Kanal İstanbul Projesi, ilk kez kamuoyuna açıklandığı 2011 yılından bu yana Türkiye'nin en tartışmalı mega altyapı projelerinden biri olmuştur. Projenin fiziki güzergâhı, çevresel etkileri, maliyeti, İstanbul'un doğal kaynakları üzerindeki geri dönülmez tahribat riski ve kamu yararına uygunluğu gibi konular hâlen netliğe kavuşturulamamıştır.

Son olarak İstanbul 4. İdare Mahkemesi'ne sunulan bilirkişi raporunda, Kanal İstanbul projesinin şehircilik ilkelerine, planlama esaslarına ve kamu yararına aykırı olduğu açıkça belirtilmiştir. Raporda, özellikle Sazlıdere Barajı'nın tamamen devre dışı kalacağı, Terkos Gölü'nün uzun vadede işlevsizleşebileceği, Şamlar Ormanı'nın ve çevresindeki ekosistemin zarar göreceği, ayrıca proje güzergâhında yer alan tarım arazileri ve su havzalarının ciddi şekilde tehdit altında olduğu vurgulanmıştır.

Diğer yandan, proje henüz uygulama aşamasına geçmeden, çeşitli yabancı televizyon kanallarında – özellikle Körfez ülkelerinde yayın yapan medya organlarında – Kanal İstanbul arazilerinde yatırım yapılmasına yönelik reklam kampanyaları başlatılmıştır. Bu reklamlarda Cumhurbaşkanı'nın görselleri kullanılarak “2026'da tamamlanacak lüks projeler”, alışveriş merkezleri ve imarlı konut alanları pazarlanmaktadır.

Bu tanıtım faaliyetleri, hem proje için hâlâ devam eden idari ve yargısal süreçlerle hem de kamuoyunun ikna edilmemiş olduğu çevresel ve toplumsal etkilerle çelişmektedir. Kamu kurumları tarafından “ulaşım güvenliği ve lojistik kapasite” gerekçesiyle savunulan bu projenin yatırım aracı olarak uluslararası reklamlara konu edilmesi, kamu yararı anlayışına gölge düşürmektedir.

Ayrıca, 2021 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yayımlanan ÇED raporunda öngörülen çevresel etkilerin büyük kısmına dair güncellenmiş kamuya açık bir değerlendirme yapılmamıştır. 75 milyar TL’yi aşan maliyet öngörüsüne rağmen, merkezi bütçede bu projeye ayrılan kalemlerin ve finansman modelinin net olarak açıklanmaması, şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleriyle bağdaşmamaktadır.

Bu bağlamda;

1. Kanal İstanbul projesine ilişkin en son hazırlanan ÇED (Çevresel Etki Değerlendirmesi) raporu hangi tarihte güncellenmiştir? Söz konusu raporda yer alan öngörüler doğrultusunda şimdiye kadar yapılan uygulamalar nelerdir?
2. İstanbul 4. İdare Mahkemesi’ne sunulan ve “projenin kamu yararı taşımadığı” yönünde görüş bildiren bilirkişi raporuna ilişkin Bakanlığınızın değerlendirmesi nedir? Bu rapor doğrultusunda projenin güzergâhı, planlama esasları ya da çevresel etkileri yeniden gözden geçirilmiş midir?
3. Sazlıdere Barajı’nın devre dışı kalmasıyla birlikte İstanbul’un içme suyu temini açısından doğacak açık nasıl kapatılacaktır? Terkos Gölü’ne ilişkin öngörülen zararlar hakkında su yönetimi açısından alınan önlemler nelerdir?
4. Kanal İstanbul projesinin bugüne kadar tahsis edilen kamu arazisi miktarı nedir? Bu arazilerin kaç özel sektöre satılmış ya da ihale yoluyla devredilmiştir?
5. Körfez ülkelerinde yayın yapan medya kuruluşlarında proje çevresinde yapılması öngörülen lüks konut ve AVM projelerinin tanıtımını içeren reklamlar hangi kişi ya da kurumlar tarafından organize edilmiştir? Bu reklamların kamu otoriteleriyle bağlantısı var mıdır?
6. Projeye ilişkin yatırımcı çekmek amacıyla Arap medyasında yayınlanan içeriklerde Cumhurbaşkanı’nın görüntülerinin yer alması resmi bir tanıtım faaliyeti midir? Bakanlığınız ya da bağlı kuruluşlar bu reklam sürecinde rol almış mıdır?

7. 2024 yılı itibarıyla Kanal İstanbul projesine merkezi bütçeden, kamu-özel iş birliği modeliyle veya dış yatırım yoluyla sağlanan toplam finansman tutarı nedir? Bu kaynağın ne kadarı harcanmıştır?
8. Kanal İstanbul projesi kapsamında çevre düzeni planları, imar planları ve kıyı çizgisi düzenlemelerinde yapılan değişikliklerin toplam sayısı nedir? Bu değişikliklerin kaçına yönelik dava açılmış ve sonuçları ne olmuştur?
9. Proje kapsamında etkilenecek kırsal yerleşim birimleri, tarihi alanlar, tarım arazileri ve su havzaları için bugüne kadar yapılan kamulaştırma sayısı, metrekare bazında toplam alan ve maliyeti nedir?